

brug i Nordslesvig lige efter Indlemmelsen paa Grund af, at Markhypoteker maatte forvandles til Kroneshypoteker, at Besætningerne maatte suppleres, at alt, hvad der var blevet forsømt under Krigen, maatte ordnes igen, at man maatte tilpasse sig efter den anden Driftsmaade, som man brugte her i Danmark, og at man maatte betale alt det, der skulde til, med unaturligt høje Priser, fordi Kronen den Gang stod saa lavt. Hvad man laante paa sin Ejendom, laante man til en Kurs af 75—80, saa at man blev belastet med 100 Kr. og i rede Penge kun fik de 75—80, og alt imens steg Kronen omtrent til Pari. Naar man skal betale Renter, maa man betale med Produkter, der ikke har meget mere end det halve af den Værdi, de havde den Gang. Naar man betaler sin Gæld tilbage, gælder det samme. Desuden har man spærret for Kreditten paa en saadan Maade, at det kan ske, at en Ejendom, der ikke er behæftet over Halvdelen af sin Handelsværdi, kan man ikke laane noget paa og kan ikke skaffe Penge i den. Og Kendsgerningen er, at uhyre mange Ejendomme i Nordslesvig er behæftede op til deres Handelsværdi og over den, netop paa Grund af, at Handelsværdien er sunket saa betydeligt som Følge af Stigningen af Kronen.

Saaledes ligger Sagen, og derfor kan det ikke være anderledes, end at Nordslesvig kommer i Ulykke, naar man ikke hjælper og ikke hjælper gennemgribende. Det ligger dernæst nær at kræve dette, da Staten jo omvendt har gjort gode Forretninger ved de Laan, man har stiftet for Nordslesvigs Skyld, thi den Gang man laante Dollars, blev de omsat til 6 Kr. for hver Dollar, og de kan nu tilbagebetales med mindre end 4 Kr. Den Tankegang ligger da nær, at denne gode Forretning maa komme Nordslesvig til gode. Jeg har hørt, at den højtærede Hr. Landbrugsminister ved et Møde i Hjortkær vel har anerkendt fra sin Side, at det kunde maaske nok passe, at Staten kunde tjene betydelige Penge — der blev talt om 160 Mill. Kr. —, men at disse Penge havde Nordslesvig ikke Ret til. Det kan være formelt rigtigt, men reelt er disse Laan blevet stiftet for Nordslesvigs Skyld og maa derfor komme Nordslesvig til gode. Hvad kan man sige imod denne Tankegang?

Man har prøvet at starte en Hypotekbank, der skal skaffe amerikanske Penge til en Kurs af omtrent 96 og en Rentefod af $6\frac{1}{2}$, og man har anmodet Staten om at garantere. Jeg har ikke været til Stede ved Forhandlingerne, kunde ikke være det den

Gang, men jeg slutter mig til denne Plan. Men jeg kan rigtignok ikke se, at det kan være nok. Jeg mener, at Staten maatte tage saa meget paa sine Skuldre, at de enkelte Laantagere kunde klare det med omtrent $4\frac{1}{2}$ pCt., hvad enten det er Privatmænd eller Landkommuner eller Byer. Naar man derved paa forsvarlig Maade kunde skaffe Kapital, kunde det virkelig være en væsentlig Hjælp. Jeg beder om, at man vil efterprøve denne Tanke ud fra den Grundsætning, at alt, hvad der er kommet som større Byrde paa Nordslesvig paa Grund af Indlemmelsen i Danmark, maa Nordslesvig holdes fri for.

I en Tid, der er en Krisetid for hele Landet, men særlig for Nordslesvig, bliver det ogsaa en alt for trykkende Byrde, Landet dernede har paa Grund af de sociale Forsikringer, som vi havde Del i, inden vi kom til Danmark. De tyske sociale Forsikringsanstalter har jo kun kunnet udbetale et forsvindende Beløb af de opsparede Mark-Kapitaler, svarende til den Andel, Nordslesvig havde, fordi Markværdien var svundet hen, og det har saa ført til, at man har ordnet Forsikringen paa den Maade, at Nordslesvig bærer en alt for stor Byrde. Man taler om 200 000 Kr. om Aaret, som betales af de nordslesvigske Bønder og næringsdrivende alene for Ulykkesforsikring. Saa er der ogsaa de private Funktionærers Forsikring, som ikke er ordnet endnu, men jeg ved, at der forhandles, og man maa jo ønske, at der kommer et godt Resultat ud deraf. Jeg mener, at man ogsaa der maa ordne det paa anden Maade. Det er ogsaa Meningen efter Versailles-Traktaten, som jo siger, at det er den nye Stats Opgave at overtage de Forpligtelser, som den gamle maa give i den nye Stats Hænder, altsaa at disse Landsdele ikke alene skal bære hele Byrden, som det nu er Tilfældet i Nordslesvig.

Markhypotek-Spørgsmaalet er uløst endnu, og man har fra Regeringens Side altid paa ny sagt, at det kunde og vilde man ikke løse. Men jeg mener, det maa løses. Det er en umulig Tilstand, at dansk og tysk Retsopfattelse i Længden staar uforenelige overfor hinanden. Man maa se at finde en Udvej, helt igennem lette Skattebyrderne, der i Nordslesvig nu snart er ret høje; man kræver i Ejendomsskyld i visse Kommuner op til $1,7$ pCt., f. Eks. i Broager, og jeg har ladet mig fortælle — men kan ikke efterprøve det —, at man paa Sjælland f. Eks. gennemsnitlig kun kræver $0,4$ pCt., det er dog en Forskel, som er for betydelig.

Dette er vel de vigtigste af de Klager